

طراحی مدل عوامل مؤثر بر توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی ایرانیان

مسعود غفارپور^۱ - سیروس احمدی^{۲*} - غلامرضا خاکسار^۳

۱. دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

۲ و ۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۲۷، تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۹/۱۵)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی در قالب یک مدل انجام گرفت. روش پژوهش از نوع آمیخته اکتشافی است. در بخش کیفی از روش گراند تئوری و در بخش کمی از روش تحلیل معادلات ساختاری با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته برگرفته از مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته در بخش کیفی استفاده شد و روایی و پایایی آن تأیید شد. جامعه آماری در بخش کیفی شامل تمامی استادان مدیریت ورزشی، صاحب نظران و متخصصان در حیطه ورزش‌های رزمی بود که در نهایت ۱۶ نفر پس از حد اشباع رسیدن به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. جامعه آماری در بخش کمی نیز شامل استادان و دانشجویان رشته تربیت بدنی و همچنین متخصصان و ورزشکاران ورزش‌های رزمی بود که ۳۴۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در مرحله کیفی پژوهش ۱۲۷ مضمون برای عوامل اثرگذار بر توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی حاصل شد که طی فرایند کدگذاری محوری از این مضمون‌ها ۱۱ عامل شناسایی شد. همچنین نتایج نشان داد که از ۱۲ متغیر شناسایی شده در مصاحبه کیفی، ۱۰ متغیر به توسعه این رشته اثرگذار بودند که اولویت بندی متغیرهای شناسایی شده از دید نمونه‌های آماری پژوهش به ترتیب شامل عامل مدیریتی (۳۹ درصد)، حمایت رسانه‌ها (۳۲ درصد)، مالی، منابع انسانی (۲۸ درصد)، زیرساخت‌ها (۲۷ درصد)، تبلیغات و معرفی رشته (۲۴ درصد)، کسب موفقیت (۲۲ درصد)، لیگ منظم (۲۲ درصد)، استعدادیابی (۱۹ درصد)، حمایت سازمانی (۱۴ درصد) بود و عامل فرهنگی و اجتماعی با ۴ درصد و در نهایت تحقیق و توسعه با ۲ درصد اثر معناداری نداشتند. از این رو با توجه به اهمیت ثبت رشته‌های نوظهور ملی و توسعه آنها در داخل و خارج از کشور، به مدیران این رشته ورزشی پیشنهاد می‌شود براساس اولویت، برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری لازم را به منظور توسعه این رشته ورزشی انجام دهند.

واژه‌های کلیدی

ایران، توسعه، ورزش، هنرهای رزمی.

مقدمه

توسعه تربیت بدنی و ورزش در مقیاس کلان مانند ورزش ملی، منطقه‌ای و یا قاره‌ای موضوعی پیچیده است و برای پرداختن به آن به زمینه‌های علمی و کاربردی مختلف نیاز است. ملل و مناطق مختلف جهان در قبال اعتلای ورزش خود از برخی رویکردها و شیوه‌های علمی و تجربی بهره جسته‌اند. این شیوه‌ها از همان آغاز بر پایه مبانی نظری برای شیوه‌ها و رویکردهای مرسوم برای اعتلا و توسعه ورزش در میان ملل مختلف بنیان یافت. بدین لحاظ یکی از خط‌مشی‌های کلی در توسعه بخش ورزش و تربیت بدنی پس از انقلاب، تعمیم ورزش و تربیت بدنی به صورتی است که مردم اهمیت آن را پیشگیری از انحرافات روانی و جسمی و تأمین سلامت آنها بشناسند (۱). همواره سازمان‌های ورزشی از جمله فدراسیون‌ها و هیأت‌های استانی همانند سازمان‌های غیرورزشی در معرض تغییر و تحولات محیطی بسیاری قرار دارند و با مسائل پیچیده‌ای دست به گریبان‌اند (۲). کریمادیس^۱ (۲۰۰۷) گزارش کرده است که بخش‌های ورزشی با مشکلاتی همچون دوره‌های نزول، قوانین و مقررات دولتی محدودکننده، مشکلات مالی و قرار گرفتن در محیط رقابتی ناشی از تغییرات محیطی به‌ویژه در بخش خدمات ورزشی مواجهند. همچنین کشورهای در حال توسعه به‌واسطه تحولات جهانی با مسائلی همچون کاهش شدید کمک‌های دولتی به بخش ورزشی، نداشتن برنامه‌های منسجم، ضعف ارتباطات و فقدان فرایندی برای جذب مشارکت دیگران در سازمان‌های ورزشی مواجه شده‌اند که این موضوع سبب محدودیت‌هایی در رشد و توسعه ورزش آنها شده است (۳). این مسائل حاکی از آن است که سازمان‌های ورزشی برای مقابله با این تغییرات باید به فکر چاره باشند. در این زمینه بسیاری از سازمان‌های ورزشی به دنبال راهکارهایی برای توسعه رشته‌های ورزشی

خود هستند. ورزش‌های رزمی به‌عنوان رشته‌های جذاب و پرتعداد در بین ورزش‌های مختلف، با وجود رشد در سال‌های اخیر هنوز از جایگاهی مطلوبی در سطح جامعه برخوردار نیستند و نیازمند برنامه‌ریزی و توجه ویژه به‌منظور رشد و توسعه پایدار در سراسر کشور است (۴).

پژوهش‌های متعددی در زمینه توسعه رشته‌های ورزشی انجام گرفته است؛ نتایج پژوهش قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۶) نشان داد عواملی همچون اهمیت ندادن به ورزش شنا در مدارس، نبود برنامه‌ریزان کارآمد و برنامه‌ریزی مناسب در سطح کلان هیأت شنا، عدم جذب پشتیبان برای حمایت مالی در رشته ورزشی شنا، عدم حمایت رسانه‌ها در پیشبرد ورزش شنا و نبود استخرهای استاندارد تمرین و مسابقه، از موانع درونی مهم توسعه و پیشرفت شنا در استان کرمان هستند (۵). یافته‌های پژوهش بلدی و همکاران (۱۳۹۳) نشان داد که ایجاد و توسعه پایگاه تخصصی استعدادیابی ورزش‌های رزمی در سراسر استان، تقویت حضور استان در صحنه ورزش‌های رزمی کشور، توسعه و جهت‌عمومی ورزش‌های رزمی، تقویت ارتباطات استانی و کشوری و توسعه مدیریت بازاریابی در ورزش‌های رزمی استان از عوامل مؤثر بر توسعه ورزش رزمی هستند (۴).

منافی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیق خود در زمینه توسعه ورزش دانشگاهی، اظهار می‌کنند که محیط توسعه دارای نقش پیشاینده و اثرگذار اصلی است که بر فرایندهای مدیریت توسعه، منابع توسعه و عوامل فردی تأثیر دارند.

نوحی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیق خود نقش استعدادیابی را در توسعه ورزش‌های رزمی حائز اهمیت می‌داند.

دوستی و همکاران (۱۳۹۷) نیز در جهت توسعه ورزش

حفاظت شخصی و شخصیت، حفاظت اماکن و تأسیسات، راهی گروگان و تصرف اماکن و تأسیسات، حفاظت هواپیمایی، رزم‌های تن به تن و یک به چند و هنرهای فردی و نمایشی است. این سبک در سال ۱۳۹۲ زیر نظر فدراسیون ورزش‌های رزمی رسماً فعالیت خود را در کشور آغاز کرد که در صورت توسعه این رشته می‌توان مخاطبان بسیاری را به این رشته جذب کرد.

از طرفی سبک هنرهای دفاعی ایرانیان یک رشته ورزشی تازه تأسیس است و تاکنون کار پژوهشی و تحقیقاتی دانشگاهی روی آن صورت نگرفته است. توسعه این رشته ورزشی می‌تواند نام ایران را در جهان در بخش هنرهای دفاعی و دفاعی بولد کند، همچنین این سبک علاوه بر نقش مؤثر در سلامت ورزشکاران، هنر محافظت و مراقبت از خود در برابر دیگران (اراذل، سارقان، تبهکاران و...) برای حفظ امنیت جانی، مالی و اجتماعی باشد که ضرورت آن در بین بانوان بیشتر است. همچنین در بخش رشته‌های رزمی، جنبه‌های علمی کمتر مورد توجه قرار گرفته است که ضرورت انجام چنین تحقیقی را بیش از پیش نشان می‌دهد. به همین سبب هدف از پژوهش حاضر، طراحی مدل توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی ایرانیان در داخل و خارج از کشور است. نتایج این پژوهش می‌تواند عوامل مؤثر بر توسعه ورزش سبک هنرهای دفاعی ایرانیان را از نظر متخصصان شناسایی کند و همچنین برنامه‌هایی را با نظر متخصصان ارائه دهد که بر گسترش این رشته ورزشی جذاب در جامعه اثر مثبت بگذارد. براساس موارد ذکر شده لزوم تحقیق و بررسی و اطلاع از چگونگی طراحی مدل توسعه ورزش سبک هنرهای دفاعی ایرانیان بیش از پیش ضرورت می‌یابد. به همین دلیل پژوهش حاضر به تدوین راهبردهای توسعه رشته ورزشی سبک هنرهای دفاعی

به اهمیت ورزش مدارس تأکید می‌کنند و ضعف در محیط درونی سازمانی (مانند ابعاد مدیریتی، انسانی، مالی، امکانات و زیرساخت‌ها از طرف دیگر و ضعف در محیط بیرونی سازمانی مانند ضعف در محیط فرهنگی، عدم استفاده از فناوری، محیط اجتماعی ناسالم، نبود قوانین و رکود محیط را از جمله موانع توسعه ورزش در مدارس می‌داند.

سجادی و همکاران (۱۳۹۳) دریافتند که از دیدگاه مسئولان و کارشناسان و هواداران باشگاه فوتبال پرسپولیس تهران به ترتیب وفاداری هواداران، ستاره‌ها، موفقیت تیم، مدیریت باشگاه، استادیوم، پیشینه باشگاه، سرمربی، رسانه، حامیان و لوگو بیشترین اثرگذاری را بر توسعه ارزش ویژه برند باشگاه داشتند (۶). کوسنیرز^۱ و همکاران (۲۰۱۷) دریافتند که آموزش ورزش‌های رزمی به دانش‌آموزان و دانشجویان به رشد و توسعه این رشته ورزشی منجر می‌شود (۷). یافته ناکونچنی و گالان^۲ (۲۰۱۷) نشان داد که رسانه‌های گروهی قابلیت بالایی در اثرگذاری بر افزایش آگاهی عمومی در فرهنگ ورزش دارند (۸). وولف^۳ و همکاران (۲۰۱۶) دریافتند که بیشترین مشارکت زمانی اتفاق می‌افتد که مکان ورزشی نزدیک محل زندگی باشد (۹).

مروری بر پیشینه تحقیقات مرتبط با توسعه رشته‌های ورزشی گواه بر این مطلب است که تاکنون پژوهش شایان توجهی در سطح کلان در زمینه توسعه رشته‌های ورزشی به صورت تخصصی در داخل کشور انجام نگرفته است.

یکی از سبک‌های جدید که با رویکرد ارتقای امنیت اجتماعی و امنیت ملی ارتش ج.ا.ا با نام سبک هنرهای دفاعی ایرانیان (دفاع شخصی، محافظت و مراقبت) در سال ۱۳۹۲ طراحی شده و شامل حوزه‌های پیشگیری و مدیریت بحران (نزاع، درگیری و سرقت)، دفاع شخصی عمومی،

3. Wolf

1. Ksniierz
2. Nkonechnyi & Galan

ایرانیان با استفاده از روش گراند تئوری و راهکارهایی برای رفع آنها خواهد پرداخت.

از سوی دیگر به دلیل نبود وحدت رویه، در این زمینه سبک‌های رزمی وارداتی بدون توجه به نیازهای سازمانی و امنیت اجتماعی شهروندان و کاربردی بودن دوره‌های آموزشی، وارد حوزه آموزش منابع انسانی مراکز آموزشی شده و با آموزش برخی تکنیک‌هایی که بیشتر مصرف عمومی و نمایشی دارند و بیشتر با رویکرد دفاع شخصی باشگاهی تدریس می‌شوند، نیروهای مسلح کشور را روزبه‌روز از حیث مذکور از چشم‌انداز و مأموریت اصلی خود دور کرده و سبب وارد آوردن آسیب جدی و القای اعتماد به نفس کاذب، بدون توجه به مأموریت‌های سازمانی و آموزش در شرایط واقعی شده‌اند. با توجه به وجود رشته‌های ورزشی متعدد و گسترش کم‌حرکی و تمایل به سمت دنیای مجازی، به‌سختی می‌توان مخاطبان زیادی را برای این رشته ورزشی نوپا جذب کرد.

روش تحقیق

این پژوهش از حیث جهت‌گیری کاربردی و از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها به صورت آمیخته^۱ صورت گرفت. مرحله اول کیفی و اکتشافی^۲ و مرحله دوم از نوع تبیینی است. جامعه آماری و انتخاب نمونه‌ها در مرحله کیفی از میان خبرگان ورزش هنرهای ورزش ایرانیان، استادان مدیریت ورزشی، صاحب‌نظران و متخصصان در حیطه ورزش‌های رزمی بودند. از آنجا که حجم چنین جامعه‌ای قابل تخمین نبود، از روش نمونه‌گیری هدفمند و نمونه‌برداری ارجاعی زنجیره‌ای یا گلوله‌برفی^۳ استفاده شد. در این مرحله گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته^۴ صورت گرفت. پس از انجام ۱۶ مصاحبه

و رسیدن به اشباع نظری، داده‌های حاصل به روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد با رویکرد استراوس و کوربین در سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و گزینشی) و تجزیه و تحلیل شد. جامعه آماری در بخش کمی نیز شامل استادان و دانشجویان رشته تربیت بدنی و همچنین متخصصان و ورزشکاران ورزش‌های رزمی بود. حجم نمونه براساس فرمول مورگان برای جامعه نامحدود با در نظر گرفتن ریزش احتمالی به منظور اطمینان ۴۰۰ نفر انتخاب و به روش نمونه‌گیری در دسترس توزیع شد. در نهایت ۳۴۷ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل آماری شد. با توجه به ماهیت پژوهش، گردآوری داده‌ها در بخش اول با استفاده از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته به منظور انجام مصاحبه، سؤالات کلی پژوهش در زمینه شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه این رشته ورزشی طرح شد و ۹۶ عامل اثرگذار شناسایی و در فرایند کدگذاری محوری ۱۲ متغیر مشخص شد که از بین آنها پرسشنامه محقق‌ساخته^۵ ۵۳ سؤالی طراحی و توزیع شد، سپس با استفاده از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی روایی سازه آن تأیید شد. پایایی پرسشنامه محقق‌ساخته پژوهش نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ تأیید شد. مقدار ضریب آلفای کرونباخ در این پژوهش برای پرسشنامه مورد استفاده ۰/۹۱ گزارش شد.

شیوه تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با توجه به استفاده از روش نظریه داده‌بنیاد استفاده شد. این روش بر استفاده از مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری گزینشی تأکید دارد که در آن تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Nvivo نسخه ۱۰ انجام گرفت. در بخش کمی نیز با استفاده از روش‌های آمار استنباطی شامل محاسبه اعتبار سازه پرسشنامه و بررسی ساختار

3. Snowball
4. Semi - structured

1. Mixed method
2. Exploratory

یافته‌های پژوهش

در بخش کیفی پژوهش ۱۶ نفر به‌عنوان نمونه آماری براساس روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند که یافته‌های توصیفی مشارکت‌کنندگان و کدهایی که برای تحلیل مصاحبه‌های آنها استفاده شده است، در جدول ۱ ارائه شده است.

تحلیل عاملی اکتشافی آن با استفاده از نرم‌افزار Spss نسخه ۲۴ محاسبه شد و آزمون مدل نهایی پژوهش با آزمون تحلیل معادلات ساختاری از طریق نرم‌افزار ایموس ۲۴ انجام گرفت.

جدول ۱. ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان در فاز کیفی

ردیف	سمت / تخصص	فراوانی	حوزه فعالیت	
			اجرائی	دانشگاهی
۱	هیأت علمی دانشگاه	۶	۰/۳۶	*
۲	مدیران ورزشی هیأت‌های رزمی	۵	۰/۳۲	*
۳	صاحب‌نظر در رشته هنرهای دفاعی ایرانیان	۵	۰/۳۲	*

فرایند کدگذاری محوری از این مضمون‌ها ۱۲ عامل شناسایی شد که شامل متغیرهای زیرساخت‌ها، استعدادیابی، تبلیغات و معرفی رشته، حمایت رسانه‌ها، حمایت سازمانی، عامل فرهنگی و اجتماعی، عامل مدیریتی، تحقیق و توسعه، کسب موفقیت، لیگ منظم، شرایط مالی و منابع انسانی است. همان‌گونه که گفته شد، در بخش کمی نیز از پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر یافته‌های بخش کیفی استفاده شد. روایی پرسشنامه به تأیید متخصصان رسید و پایایی از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش شد (جدول ۲).

در بخش کمی پژوهش نیز ۳۴۷ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند که از این میان ۶۸ درصد را مردان و ۳۲ درصد را خانم‌ها تشکیل دادند؛ و ۷۴ درصد آنها ۳۰ تا ۵۰ ساله بودند و ۶۰ درصد آنها نیز ۱۰ تا ۲۰ سال سابقه حضور در رشته‌های رزمی را داشتند. تحصیلات پاسخ‌دهندگان نیز ۱۵ درصد فوق‌دیپلم، ۴۲ درصد لیسانس، ۲۳ درصد فوق‌لیسانس و ۱۷ درصد نیز دکتری بود.

یافته‌های پژوهش در مرحله کیفی و در فرایند کدگذاری باز برای شرایط علی اثرگذار بر توسعه رشته هنرهای دفاعی ایرانیان ۹۶ مضمون حاصل شد که طی

جدول ۲. آلفای کرونباخ نهایی متغیرهای پژوهش

متغیر	پایایی گویه	پایایی کل
زیرساخت‌ها	۰/۸۷	۰/۹۱
استعدادیابی	۰/۹۰	
تبلیغات و معرفی رشته	۰/۷۹	
حمایت رسانه‌ها	۰/۸۹	
حمایت سازمانی	۰/۸۶	
عامل فرهنگی و اجتماعی	۰/۸۸	
عامل مدیریتی	۰/۸۸	
تحقیق و توسعه	۰/۸۱	

۰/۸۹	کسب موفقیت
۰/۹۱	لیگ منظم
۰/۸۷	مالی
۰/۷۵	منابع انسانی

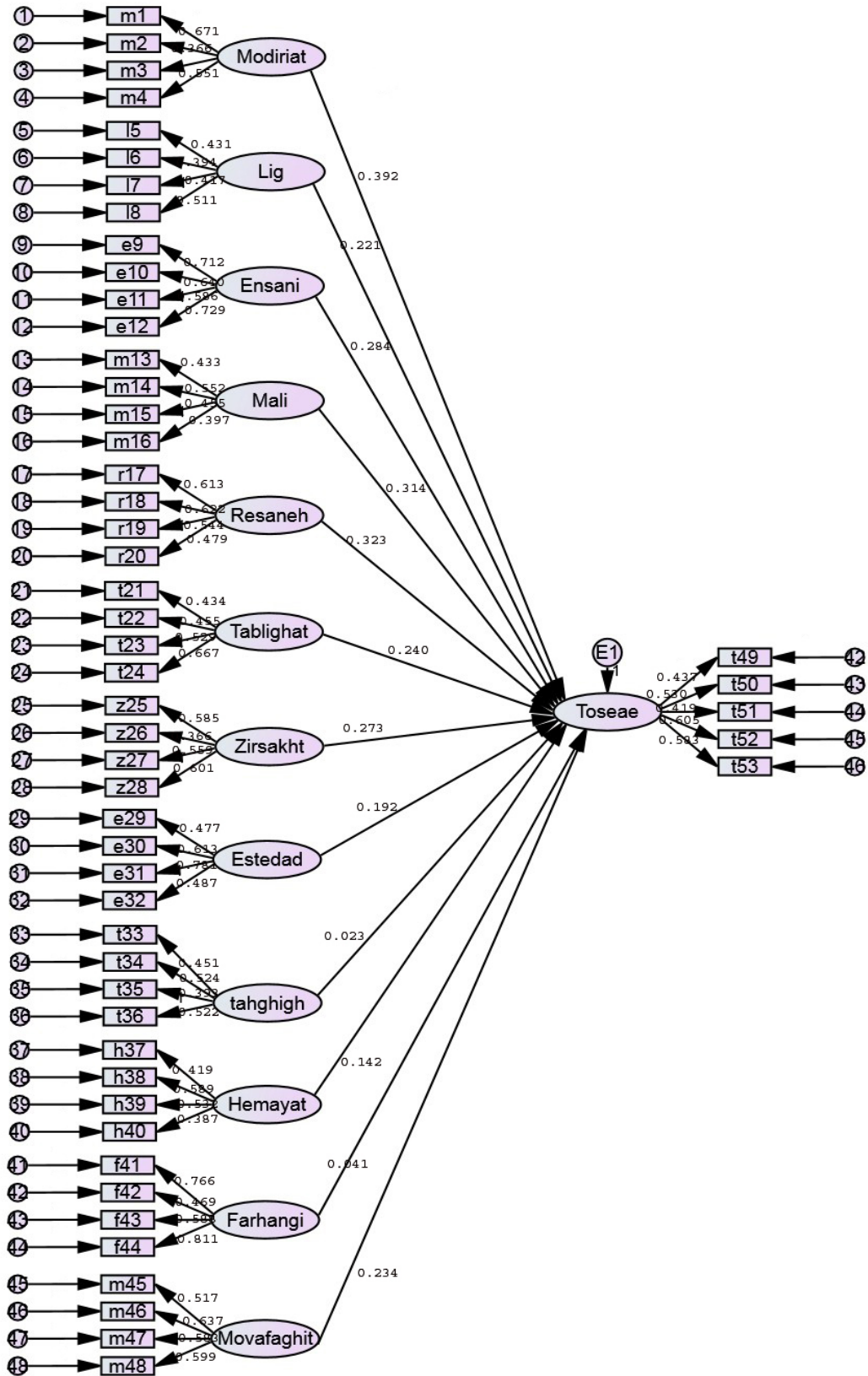
موردنظر برای انجام تحلیل عاملی است. برای کفایت حجم نمونه، آزمون کیزر-میر-اولکین نشان داد که حجم نمونه برای انجام تحلیل عاملی مناسب است (جدول ۳).

به‌منظور بررسی تناسب داده‌ها جهت اجرای تحلیل عاملی از آزمون بارتلت و شاخص KMO استفاده شد. نتایج آزمون کروییت بارتلت حاکی از همبستگی و مناسبت متغیرهای

جدول ۳. نتایج آزمون بارتلت و کیزر-میر-اولکین

مقدار	پیش فرض
۰/۸۷۶۲	مقدار کیزر میر (کفایت حجم نمونه)
۱۳۸۱/۷	مقدار مجذور کای
۳۷۵۵	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری

در آزمون مدل پژوهش از روش تحلیل معادلات ساختاری استفاده شد. سطح معناداری این آزمون با ضریب استاندارد تی مشخص می‌شود. اگر ضریب استاندارد تی بیشتر از ۱/۹۶ باشد، در اطمینان ۹۵ درصد معنادار خواهد بود. همان‌گونه که در نمودار ۱ و جدول ۴ نشان داده شده است، از ۱۲ متغیر شناسایی شده در مصاحبه کیفی، ۱۰ متغیر بر توسعه این رشته اثرگذار بودند که بیشترین میزان اثر مربوط به عامل مدیریتی با ۳۹ درصد است و اثر عامل فرهنگی و اجتماعی و تحقیق و توسعه معنادار نبود.

شکل ۱. خروجی نرم‌افزار ایموس برای آزمون ضرایب استاندارد شده متغیرهای الگوی پیشنهادی پژوهش

جدول ۴. نتایج تحلیل مسیر الگوی نظام پاسخگویی

رتبه	مسیر	میزان اثر	خطای استاندارد	آماره تی	سطح معناداری
۱	عامل مدیریتی <---> توسعه	۰/۳۹۲	۰/۰۹۹	۷/۷۹	۰/۰۰۱
۲	حمایت رسانه‌ها <---> توسعه	۰/۳۲۳	۰/۱۰۷	۵/۸۹	۰/۰۰۱
۳	مالی <---> توسعه	۰/۳۱۴	۰/۱۲۰	۵/۶۶	۰/۰۰۱
۴	منابع انسانی <---> توسعه	۰/۲۸۴	۰/۱۲۹	۴/۳۹	۰/۰۰۱
۵	زیرساخت‌ها <---> توسعه	۰/۲۷۳	۰/۱۳۷	۴/۸۱	۰/۰۰۱
۶	تبلیغات و معرفی رشته <---> توسعه	۰/۲۴۰	۰/۱۴۱	۴/۱۳	۰/۰۰۱
۷	کسب موفقیت <---> توسعه	۰/۲۳۴	۰/۱۵۵	۳/۹۱	۰/۰۰۱
۸	لیگ منظم <---> توسعه	۰/۲۲۱	۰/۱۶۴	۳/۸۰	۰/۰۰۱
۹	استعدادیابی <---> توسعه	۰/۱۹۲	۰/۱۷۰	۳/۱۵	۰/۰۰۱
۱۰	حمایت سازمانی <---> توسعه	۰/۱۴۲	۰/۱۸۷	۲/۷۶	۰/۰۰۱
۱۱	فرهنگی و اجتماعی <---> توسعه	۰/۰۴۱	۰/۲۷۷	۰/۶۷	۰/۵۴۱
۱۲	تحقیق و توسعه <---> توسعه	۰/۰۲۳	۰/۲۲۱	۰/۳۹	۰/۶۱۱

با توجه به جدول ۴، به‌منظور آزمون الگوی نظام پاسخگویی سازمانی نشان می‌دهد که مقدار آماره تی، مسیر عامل مدیریتی بر توسعه رشته هنرهای دفاعی ایرانیان برابر ۱۱/۵۲ و بزرگ‌تر از مقدار ۱/۹۶ است، یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد عامل مدیریتی باشگاه تأثیر معناداری بر توسعه رشته هنرهای دفاعی ایرانیان دارد و مقدار تأثیر برابر با ۳۹ درصد است. بدین معنا که به ازای یک واحد افزایش در ثبات باشگاه، ۳۹ درصد بر توسعه این رشته ورزشی افزوده خواهد شد. سایر مسیرها هم بدین‌صورت اثر معنادار خود را نشان دادند.

اولویت‌بندی متغیرهای شناسایی شده از دید نمونه‌های آماری پژوهش به ترتیب شامل عامل مدیریتی با ۳۹ درصد، حمایت رسانه‌ها با ۳۲ درصد، مالی با ۳۱ درصد، منابع انسانی با ۲۸ درصد، زیرساخت‌ها با ۲۷ درصد، تبلیغات و معرفی رشته با ۲۴ درصد، کسب موفقیت با ۲۳ درصد، لیگ منظم با ۲۲ درصد، استعدادیابی با ۱۹ درصد، حمایت سازمانی با ۱۴ درصد بودند و عامل فرهنگی و اجتماعی با ۴ درصد و در نهایت تحقیق و توسعه با ۲ درصد اثر معناداری نداشتند. در ادامه آزمون نیکویی برازش، مدل پژوهش را تأیید کرد. شاخص‌ها به‌همراه ضرایب به‌دست‌آمده از پژوهش، در جدول ۵ ذکر شده‌اند.

جدول ۵. شاخص‌های تناسب برازش برای مدل پژوهش

شاخص‌های برازش مدل	AGFI	GFI	CFI	IFI	NFI	RMR	RMSEA	CMIN/DF
مقدار به‌دست‌آمده	۰/۸۰ >	۰/۸۰ >	۰/۸۰ >	۰/۸۰ >	۰/۸۰ >	۰/۱ <	۰/۱ <	۳ <
مقدار ملاک	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۹۴	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۸۹	۰/۰۶۷	۲/۹۴

براساس مقادیر شاخص‌های ارائه‌شده برای این مدل در جدول ۵، شاخص کای دو به درجه آزادی آن کوچک‌تر از ۳ است و شاخص‌های برازش NFI، CFI، IFI و GFI و AGFI بزرگ‌تر از ۰/۸، RMSEA و RMR نیز کوچک‌تر از ۰/۱ است که برازش مدل را تأیید کردند.

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه سازمان‌های ورزشی از جمله فدراسیون‌ها و هیأت‌های استانی همانند سازمان‌های غیرورزشی در معرض تغییر و تحولات محیطی بسیاری قرار دارند و با مسائل پیچیده‌ای دست به‌گریبان‌اند و به‌واسطه تحولات جهانی با مسائلی همچون کاهش شدید کمک‌های دولتی به بخش ورزش، نداشتن برنامه‌های منسجم، ضعف ارتباطات و فقدان فرایندی برای جذب مشارکت دیگران در سازمان‌های ورزشی مواجه شده‌اند که این موضوع سبب محدودیت‌هایی در رشد و توسعه ورزش آنها شده است (۱۰). این مسائل حاکی از آن است که سازمان‌های ورزشی برای مقابله با این تغییرات، باید به فکر چاره باشند. توسعه رشته‌های ورزشی در میان جامعه همواره از اهداف فدراسیون‌ها و انجمن‌های ورزشی بوده است. با توجه به نوپا بودن رشته ورزشی هنرهای دفاعی ایرانیان، توسعه این رشته ورزشی در میان جامعه همواره از مهم‌ترین اهداف این سازمان بوده است؛ از این‌رو پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی ایرانیان در قالب یک مدل انجام گرفته است. در بخش یافته‌های مرحله کیفی ۱۲ عامل اثرگذار شناسایی شد که شامل متغیرهای زیرساخت‌ها، استعدادیابی، تبلیغات و معرفی رشته، حمایت رسانه‌ها، حمایت سازمانی، عامل فرهنگی و اجتماعی، عامل مدیریتی، تحقیق و توسعه، کسب موفقیت، لیگ منظم، شرایط مالی و منابع انسانی‌اند. یافته‌های

پژوهش در بخش کمی نشان داد که از ۱۲ عامل شناسایی‌شده در این پژوهش تنها دو متغیر فرهنگی و اجتماعی و تحقیق و توسعه اثر معناداری بر توسعه ورزشی این رشته نداشتند. در این میان بیشترین اثر مربوط به عامل مدیریتی با ۳۹ درصد بود. این یافته بدین معناست که با بهبود وضعیت مدیریتی در این سازمان، ۳۹ درصد بر توسعه این رشته ورزشی در جامعه ثمربخش خواهد بود. نتایج این یافته با پژوهش قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۶)، بلدی و همکاران (۱۳۹۳)، دوستی و همکاران (۱۳۹۷) و سجادی و همکاران (۱۳۹۳) همخوانی دارد. توسعه رشته‌های ورزشی را می‌توان به شکل ویژه‌ای در فدراسیون‌های مختلف جهان مشاهده کرد که در آن، مؤلفه مدیریت و جنبه‌های غیرملموس آن نقش پررنگ و اثرگذاری دارد. چنانچه بسیاری از رشته‌های جدید نه‌چندان معروف و با منابع نه‌چندان قدرتمند البته با قدرت مدیران و مدیریت خود توانسته‌اند در مسیر بین‌المللی‌سازی گام‌های بنیادی بردارند که این نمونه‌ها می‌توانند الگوی خوبی برای انجمن هنرهای دفاعی ایرانیان به‌منظور گسترش آن در فراسوی مرزهای ملی باشند.

حمایت رسانه‌ها دومین متغیر اثرگذار بر توسعه ورزش در این پژوهش شناسایی شد. این میزان اثر ۳۲ درصد است که با پژوهش‌های قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۶) (۵)، سجادی و همکاران (۱۳۹۳) (۶) و ناکونچنی و گالان^۱ (۲۰۱۷) (۸) همخوانی دارد. رسانه‌ها به‌عنوان بخشی از ساختار نوین جامعه و یکی از دستگاه‌های فراگیر و گسترده در دسترس همگانی، در تمامی کشورها نقش حساس و مهمی را در زمینه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی و ... ایفا می‌کنند. تحلیل نظریات و مبانی پژوهش نشان می‌دهد رسانه‌های جمعی به‌مثابه بزرگراه‌های اطلاعاتی و پل ارتباطی تأثیرگذار بر افکار

تمرینی و موزه باشگاه است. این یافته با نتایج پژوهش قهرمان تبریزی و همکاران (۱۳۹۶) (۵)، بلدی (۱۳۹۳) (۴)، سجادی و همکاران (۱۳۹۳) (۶) و وولف^۱ و همکاران (۲۰۱۶) (۹) همخوانی دارد. مدیران این رشته باید از این قابلیت‌ها به‌خوبی استفاده کنند و درصد ایجاد آنها در باشگاه باشند. ممکن است داشتن ورزشگاه اختصاصی مقدور نباشد، اما باشگاه‌ها می‌توانند با تعامل با سازمان‌های دیگر مانند شهرداری‌ها اماکنی را به‌صورت اجاره یا اجاره به شرط تملک استفاده کنند. باشگاه‌ها باید بتوانند از تمام امکانات ورزشگاه استفاده کنند و کیفیت خدمات ارائه‌شده را به حد اعلی برسانند تا زمینه حضور مجدد هواداران را به عنوان پول نقد باشگاه فراهم آورند و اگر ورزشگاه‌ها پر شوند اسپانسرها و شرکت‌های تجاری نیز حضور می‌یابند. امکانات فیزیکی مناسب، مجهز و جذاب مانند ورزشگاه‌های خانگی، کمپ‌های تمرینی، ساختمان باشگاه، موزه، فروشگاه‌های اختصاصی باشگاه همگی تصویر مطلوبی در ذهن مخاطبان به‌وجود می‌آورد که آنها را مجاب به تجربه مجدد می‌کند. از آنجا که ورزشگاه‌های خانگی سرشار از تجربه‌های تلخ و شیرین بوده و یادآور پیروزی‌ها، شکست‌ها و حوادث نوستالژیک است و در عین حال منابع فراوان درآمدزایی (حق نام ورزشگاه، بلیت‌فروشی و تبلیغات محیطی) را نصیب باشگاه می‌کند، باید تسهیلات مناسب برای ساخت یا واگذاری ورزشگاه اختصاصی به فعالان این رشته فراهم شود.

تبلیغات نیز با ۲۴ درصد، از عوامل شناسایی‌شده در توسعه رشته ورزشی سبک هنرهای دفاعی ایرانیان است که با نتیجه پژوهش بلدی (۱۳۹۳) (۴) همراستاست. تبلیغات یکی از فعالیت‌های ترویجی آشکار و مشهود است که در بهبود دیدگاه مصرف‌کنندگان تأثیر و نقش بسزایی دارد. هزینه‌ای که برای تبلیغات و معرفی می‌شود، به دیدگاه

عمومی نقش مهمی در فرایند اطلاع‌رسانی، گفتمان سازی، آموزش، مشارکت اجتماعی و فرهنگ‌سازی ورزشی در جامعه و اعتلای ورزش کشور و توسعه و فراگیر ساختن آن بر عهده دارند (۱۲). بنابراین رسانه‌ها به‌خوبی می‌توانند اشاعه‌دهنده و آگاهی‌دهنده این رشته ورزشی در اذهان مردم جامعه باشد.

دیگر یافته پژوهش عامل منابع مالی برای توسعه این رشته ورزشی است که میزان اثر ۳۱ درصدی دارد. ضعف و مشکلات مالی، کمبود درآمدهای اختصاصی هیأت استان، ضعف بازاریابی ورزشی در ورزش‌های رزمی، عدم حمایت مناسب مادی و عدم اشتیاق حامیان مالی است. از سوی دیگر با توجه به وضع کنونی ورزش کشور از حیث منابع مالی و کمبود شدید بودجه‌های فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی استان‌ها، مشکل بزرگی برای توسعه این رشته ورزشی است. بنابراین این انجمن برای تأمین اعتبارات مورد نیاز خود باید به برنامه‌ریزی جهت جذب حامیان مالی و جذب سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی بپردازد.

نیروی انسانی کارآمد نیز با ۲۸ درصد دیگر متغیر اثرگذار بر توسعه ورزش است. نیروی انسانی باشگاه به‌عنوان یک رکن اصلی تشکیل‌دهنده هویت باشگاه ورزشی است. بازیکنان، مربیان، مدیران (مالکان) و کادر سرپرستی و اداری سازمان با عملکرد فنی خود در حیطه‌های تخصصی و همچنین با وضعیت ظاهری و آراستگی، رفتار و گفتار خود تصویری مثبت را از سازمان در ذهن جامعه شکل می‌دهند. همچنین عملکرد کلی سازمان را بالا می‌برند که در نهایت به توسعه این رشته ورزشی منجر می‌شود.

عامل بعدی اثرگذار بر توسعه این سبک رزمی، سرمایه باشگاه و قابلیت‌های موجود در زیرساخت‌هاست که دربرگیرنده استادیوم، ساختار سازمانی، فناوری و امکانات فیزیکی باشگاه مانند آکادمی‌های آموزشی و کمپ‌های

پویایی این سبک ورزش رزمی در کشور می‌شود و خود می‌تواند در جذب حامیان مالی نیز مؤثر باشد. بنابراین این انجمن باید با تدوین راهبرد مناسب و تأمین منابع مالی کافی اقدام به برگزاری لیگ منظم برای این رشته کند.

استعدادیابی درست نیز به توسعه این رشته ورزشی منجر خواهد شد. میزان اثر این متغیر ۱۹ درصد است. این یافته با نتایج پژوهش بلدی (۱۳۹۳) (۴) و کوسنیرز^۲ و همکاران (۲۰۱۷) (۷) و نوحی و همکاران (۱۳۹۸) همخوانی دارد. فرایند استعدادیابی در ورزش مدرن نقش عمده‌ای را ایفا می‌کند، به طوری که بررسی رکوردها و نتایج قهرمانان برتر و نخبه جهان مبین آن است که بیشتر رکوردها مربوط به آن نظام‌های ورزشی است که دارای برنامه‌های جامع، علمی و نظام‌مند برای تربیت ورزشکاران نخبه و سطح بالا هستند. بیان شده است که مجهز شدن به برنامه‌های مربوط به استعدادیابی به طور چشمگیری احتمال موفقیت تیم‌های ورزشی را افزایش داده و سبب بهره‌وری بیشتر و تمرکز روی نیروهای با استعداد می‌شود و از هدر رفتن هزینه و زمان در ورزش قهرمانی می‌کاهد و به توسعه آن رشته ورزشی منجر خواهد شد (۱۴).

حمایت سازمانی از مقامات بالادست آخرین عامل اثرگذار بر توسعه سبک هنرهای دفاعی ایرانیان است. در بیشتر کشورها، نحوه نگرش مقامات دولتی به ورزش در توسعه ورزش‌های مختلف نقش عمده‌ای دارد که می‌تواند از حمایت فعالانه تا نادیده گرفتن در نوسان باشد (۱۵). محققان اذعان کرده است که بسیاری از سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ، از دولت و نهادهای وابسته به دولت کمک‌های مالی دریافت می‌کنند (۱۶). ارتباطات مؤثر از عوامل موفقیت سازمانی محسوب می‌شود. ضروری این انجمن نیز به منظور تحقق رسالت خود به خلق ارتباط مؤثر

مثبتی از کیفیت ایجاد شده منجر می‌شود. همچنین زمانی که حجم تبلیغات زیاد است، یادآوری و آگاهی از آن افزایش می‌یابد (۱۲)

کسب موفقیت دیگر مقوله محوری شناسایی شده در این پژوهش است که میزان اثر ۲۳ درصدی بر توسعه رشته ورزشی هنرهای دفاعی ایرانیان دارد که با یافته پژوهش سجادی و همکاران (۱۳۹۳) (۶) همخوانی دارد. در واقع کسب موفقیت نقش مهمی بر توسعه رشته ورزشی دارد، همان‌طور که نتایج پژوهش بیسکایا^۱ و همکاران (۲۰۱۳) (۱۳) که یکی از مطالعات معتبر با هدف توسعه تیم‌های ورزشی حرفه‌ای است، می‌تواند تأکیدی بر اهمیت این مؤلفه باشد. پژوهش آنها نشان از تأیید ارتباط برندسازی با مؤلفه موفقیت تیم دارد. در واقع تیم موفق، خواهان بیشتری برای تماشای بازی دارند و همین تماشاگران به مرور زمان به هوادار باشگاه تبدیل می‌شوند. همچنین ذات انسان میل به پیروزی دارد و این موارد به احساس رضایت و جذب هوادار بیشتر منجر خواهد شد که در نهایت آن رشته ورزشی و تیم‌های آنها را به یک برند معتبر در نزد هواداران تبدیل خواهد کرد.

داشتن لیگ منظم، دیگر عامل اثرگذار بر توسعه رشته ورزشی سبک هنرهای دفاعی ایرانیان شناسایی شد که اثر ۲۲ درصدی بر توسعه این رشته ورزشی دارد. امروزه اهمیت و ارزش لیگ‌های مختلف ورزشی از جنبه‌های گوناگون به اثبات رسیده است. وجود لیگ‌های مستمر سبب فعال شدن منابع انسانی درگیر مانند مربی، بازیکن، داور، سرپرست و ... می‌شود؛ در واقع بهترین عرصه برای به تصویر کشیدن تلاش‌های ورزشکاران، مربیان و دست‌اندرکاران پدید آوردن شرایط رقابت و مسابقه است که راه‌اندازی لیگ‌های مختلف از جمله راهکارهای اساسی در این زمینه است. از حیث مدیریتی نیز وجود لیگ سبب

با مقامات دولتی و تأثیرگذار در کشور (وزیر، استاندار، فرماندارها، نمایندگان مجلس و ...) روی آورد.

در این پژوهش، اثر متغیرهای فرهنگی و اجتماعی و تحقیق و توسعه معنادار نبود. می‌توان گفت که در گام اول که این رشته نوپاست اثر بقیه عوامل مهم‌تر است و باید ابتدا سایر عوامل تقویت شود، سپس به تقویت عوامل فرهنگی و اجتماعی در سطح جامعه و نیز پژوهش‌های مرتبط در این حوزه پرداخت.

با حفظ، جذب و به‌کارگیری مدیران و نیروی انسانی متخصص و مجرب و طراحی برنامه کارآمد و برنامه‌ریزی مناسب در سطح کلان و معرفی این سبک با تبلیغات رسانه‌ای به رشد این رشته ورزشی بپردازند. همچنین با جذب منابع مالی به توسعه زیرساخت‌ها و نیز برگزاری لیگ منظم و نیز استعدادیابی درست اقدام به برگزاری لیگ منظم کنند و حمایت‌های مدیران وزارت و فدراسیون را در توسعه این رشته ورزشی به‌کار گیرند که در نهایت به توسعه سبک هنرهای دفاعی ایرانیان در سطح داخلی و خارج از کشور منجر خواهد شد.

منابع و مآخذ

1. Sajadi, seyed Nasrollah. Sports Organizations Management. Termeh press, 2011. (in persian).
2. Javadi pour, M., Samie nia, M. Explanation of strategic position and presentation of development strategy in Sport for all in Iran. Contemporary Studies On Sport Management, 2013; 3(5): 15-28. (in persian).
3. Hayhurst LM. The 'Girl Effect' and martial arts: social entrepreneurship and sport, gender and development in Uganda. Gender, place & culture. 2014 Mar 16;21(3):297-315.
4. Baladi, M. Design and development of strategic plan to develop combat sports based on SWOT model. 2015, 1 st international conference of sport science. (in persian).
5. ghahremantabrizi, K., Rahimi, E., razavi, S. Identification and Prioritization of Barriers to the Development of Swimming in Kerman Province According to Analytic Hierarchy Process (AHP). Journal of Sport Management, 2017; 9(1): 113-128. doi: 10.22059/jsm.2017.62132. (in persian).
6. Sajadi, N. Rajabi, H. Abedlati, M. Tarighi, R. A Study of the Factors Influencing Brand Equity of Tehran Persepolis Football Club. New Trends in Sport Management. 2014; 1 (3) :43-52. (in persian).
7. Kusnierz C, Cynarski WJ, Gorner K. Social reception and understanding of combat sports and martial arts by both school students and adults. Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology. 2017;17(1):30-7.
8. Nakonechnyi I, Galan Y. Development of behavioural self-regulation of adolescents in the process of mastering martial arts. Journal of Physical Education and Sport. 2017 Aug 1;17:1002-8.
9. Woolf J, Berg BK, Newland BL, Green BC. So you want to be a fighter? Institutional work and sport development processes at an elite mixed martial arts gym. Journal of Sport Management. 2016 Jul 1;30(4):438-52.
10. Hamzeli, Y. Moeinfard, MR. Shooshinasab, P. The Impacts of Sport Development on Iran's Globalization. Strategic Studies on Youth and Sports, 2015; 14(28): 39-54. (in persian).
11. Khaledian, M., Mostafaei, F., Samadi, M., Kia, F. The role of mass media in the development of sport. Communication Management in Sport Media, 2013; 1(2): 48-55. (in persian).
12. Chattopadhyay T, Shivani S, Krishnan M. Marketing mix elements influencing brand equity and brand choice. vikalpa. 2010 Jul;35(3):67-84.
13. Biscaia R, Correia A, Ross S, Rosado A, Maroco J. Spectator-based brand equity in professional soccer. Sport Marketing Quarterly. 2013 Mar 1;22(1).
14. Wicker P, Hallmann K, Breuer C. Analyzing the impact of sport infrastructure on sport participation using geo-coded data: Evidence from multi-level models. Sport management review. 2013 Feb 1;16(1):54-67.

15. Alshamli A, Al-Anazi HM, Shawqi MA. Sport mass media influence on promoting sports in order to improve public health. *Current research journal of social sciences*. 2012;4(2):153-8.
16. Ghahremantabrizi K, Rahimi E, Razavi SM. Identification and Prioritization of Barriers to the Development of Swimming in Kerman Province According to Analytic Hierarchy Process (AHP). *Journal of Sport Management*. 2017 May 22;9(1):113-28.
17. Noohi, M., Shahlaee, J., Honari, H., Ghafari, F. The Role of Talent Identification Management in Martial Arts. *New Trends in sport management*. . 2019; 7 (26) :9-19 (in persian).
18. Manafi, F., Ramezanejad, R., Goharrostami, H., Pourkani, M., Dastoom, s. Designing the model of Factors affecting the development of university sport in Iran. *Journal of Sport Management*, 2019; 11(2): 195-217. doi: 10.22059/jsm.2017.213351.1676. (in persian).
19. Vafaei Moghadam, A., Dousti, M., Fakhri, F., Jafari, M. (2018). Obstacles to sport development in Mazandaran province schools. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 14(28), 167-182. doi: 10.22080/jsmb.2018.8523.2159

Designing a Model of Factors Affecting the Development of Iranian Self-Defense Arts

Masood Ghaffarpour¹ - Siroos Ahmadi^{*2} - Gholamreza Khaksar³

1.PhD Student, Department of Sport Management, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran
2,3.Assistan Professor, Department of Sport Management, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran

(Received:2021/7/18;Accepted:2021/12/6)

Abstract

The present study aimed to identify the factors affecting the development of self-defense arts in the form of a model. The research method is exploratory mixed type that in the qualitative part the grounded theory method was used and in the quantitative part the structural equation analysis method was used using a researcher-made questionnaire taken from a semi-structured in-depth interview in the qualitative part which confirmed its validity and reliability. The statistical population in the qualitative section included all professors of sports management, experts and specialists in the field of martial arts, and finally 16 people were selected as a statistical sample after reaching saturation. The statistical population in a small part also includes professors and students in the field of physical education as well as specialists and athletes in martial arts, of which 347 people were selected as a statistical sample. In the qualitative stage of the research, 127 themes were obtained for the factors affecting the development of the defense arts sport. During the axial coding process, 11 of these themes were identified. The results also showed that out of 12 variables identified in the qualitative interview, 10 variables had an impact on the development of this field. Human resources with 28%, infrastructure with 27%, advertising and field introduction with 24%, success with 22%, regular league with 22%, talent identification with 19%, organizational support with 14% and cultural and social factor with 4 % and finally research and development with 2% had no significant effect. Therefore, due to the importance of developing this field in the country and abroad, it is suggested to the managers of this sport to do the necessary planning and investment for the development of this sport based on priority.

Keywords

Development, Iran, Martial arts, Sports.

* Corresponding Author: Email: sirous.ahmadi54@gmail.com ; Tel:09120364020